

٤٩٩.٩

٣٣.

98

المغني في ترجمة المعزى

اثر

مطیع الله ابن ملا عطاء الله من تلامذة الشيخ التعلامة
داملا عبد الله ابن الشيخ داملا عبد الحکیم النقشبندی

Оренбургъ
тип. журнала „Дінь ва Магишетъ“
1907 г.

Преверено
1949 г.

899.1

422.
33

المعنى في ترجمة المعزى

طبع الله ابن ملا عطاء الله من تلامذة الشيخ التعلامة
داملا عبيده الله ابن الشيخ داملا عبد الحكيم النقشبندى

اور نبورغ

”دنيا و معيشت“ مطبعة سى

1907

افاده مرام

قواعد علوم عربیتی تحسیل چالیشان بر شخصناک جمله دن
 مقدم علم صرفه اوغراییده چخنی ضروری بر امر او لمقله افاده استفاده
 جهتنه عطف نظر ایدمک لازمکلور دیار مزده ایسه حیلی زماندن
 برو فارسی العباره اولان کتابلر دن تعليم ایدله کاه شدر بوده
 کندی لسانندن ما عدا بر شیئدن خبری او لمیان مبتدینک تحصیلینه
 سکته و رمکیله نتائج مطلوبه سندن حرمانه مؤدی او لمی اغلبی بر
 امر در شو ملاحظه دن ناشی اسهل طرق استفاده آر امقنی نظر
 شفقة اقتضا ایدر اول ایسه آنا دیلندهن غیر شی او لمیه چخندن بین
 العلماء مقبول اولان متون مختصر هجمه سندن معزی رساله سنی ساده و ترکی
 عباره یه ترجمه ایدمکی کندمه عزم اموردن بلدم بعض مجھلاتنی
 تفصیل ایله صوره افاده تبدل ایدسده مقصوده خلل کیلماس طرزده
 اولوب فقط اوچنچی با بنی دور تنجی فصله قدر تکثیر فوائد
 غرضیله کندم خارجدن آرتدردم همده بعض قواعد مهمه ی علاوه
 والحق ایدم تعليم باره سنده سوراسنی ملاحظه ایدمیلدرکه اولا
 کتابده محتر وجه اوزره صحیح فصلنه قدر فقط ابواب اینیه وقوا
 عدینی حفظ قلدرلور صنکره صحیح فصلنه ارشد کچه اقسامنک هر
 فصلنده هر بابده کلان امثله ی تصریف ایدلوب معنالریله برابر او
 قلیور مثل صحبیع فصلنده جمله ابوابنک صحیحنی بلدرمکنی ایجاد ایدر
 وعلی هذا القياس غفلة واهما سر اشتغال ایدن محصولونک امثله صر
 فیه یه کما ینبغی آشنای اولمسنی تجربه ایله اثباته ایدا یورز

المخنی فی ترجمة المعزی

اثر

مطیع الله ابن ملا عطاً الله من تلامذة الشیخ التعلامة
داملا عبید الله ابن الشیخ داملا عبد الحکیم النقشبندی

اور نبور غ

”دینا و محیشت“ مطبعہ سی

۱۹۰۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الله‌گه حمد ، پیغمبر گه صلوة صو نکن عالم
 صرف استاکوچیگه اوّلا بلمک لازمدر که
 تصریف لغتئ تغییردر اوز گارتمنک معنی سنن
 اصطلاحن عرب سوزن توراندر و تورلی معنی
 بلسون ایچون بو کتابن دوره بابدر او لکی
 بابن دوره فصلدر او لکی فصل عرب کامه‌لری:
 اوچ تورلی بولهدر اسم فعل حرف اسم رجل
 کبی فعل ضرب کبی حرف من کبی عرب
 تملن بولغان هر بمر فعل یدی قسمدن خالی

دکلدر صحیح مضاعف مثال اجوف ناقص لفیف
 ملتوى عربلر هر بر فعلنى اولچایلر فعل
 برلان بونکا عرقه وزن ديلر اگر فا وعین
 ولام برابرنك بر جنسدن ایکی حرف بولمسه
 هم حرف علة بولمسه صحیح بولور ضرب کبی
 فعل وزننک حرف علة اوچدر واو الف يا الف
 هر وقه واودن ياكه پادن آشدرلغان بو
 لور مضاعف ایکی تورلى مضاعف ثلاثة مضاعف
 رباعی عین برلان لام برابرنك بر جنسدن
 ایکی حرف بولمسه مضاعف ثلاثة بوله فركبی
 اصله فرز ایدی اگر فا برلان اوچگی لام برا
 بزنک هم عین برلان ایکنچی لام برابرنك بر
 جنسدن ایکی حرف بولمسه مضاعف رباعی بوله
 صرصر کبی فعل وزننک اگر فا برابرنك حرف
 علة بولمسه مثال بوله وعد کبی فعل وزننک اگر
 عین برابرنك حرف علة بولمسه اجوف بوله باع
 کبی اصله بیع ایدی اگر لام برابرنك حرف
 علة بولمسه ناقص بوله رهی کبی اصله رهی فعل
 وزننک اگر عین ایله لام برابرنك حرف علة
 بولمسه لفیف بوله قوی کبی فعل وزننک اگر
 فا ایله لام برابرنك حرف علة بولمسه ملتوى بوله

وحی کبی اصله وحی فعل وزننه ایکنچی فصل
 فعل لرنگ بابلری اهل تحقیق قاشنگ یکرمی
 ایکیدر بو با بلر دوره مرتبه که بولنه
 ثلاشی مجرد ثلاثی مزید رباعی مجرد رbagی مزید
 فعل اوچ حرفلی بولسه ثلاثی بوله ضرب کبی
 دوره حرفلی بولسه رباعی بوله دخراج کبی
 ثلاثیده حرف اصلی اوچدر فاء عین برلام
 فعلنه بولردن آرتق حرف بولسه
 ثلاثی مجرد بوله ضرب کبی فعل وزننه
 اکر آرتق حرف بولسه ثلاثی مزید بوله
 اکرم کبی افعل وزننه رباعی حرف اصلی
 دور تدر فاء عین ایکی لامدر فعل بولردن
 آرتق بر حرف بولسه رباعی مجرد بوله
 دخراج کبی فعلل وزننه اکر آرتق بر
 حرف بولسه رباعی مزید بوله (ند خراج کبی
 تفععل وزننه اولکی مرتبه ثلاثی مجرد نی
 پیاننده ثلاثی مجرد ده آلتی بابدر (اولکی
 بابی فعل یفعل مثالی ضرب یضرب فر یفر
 اصلده یفرر وثب یثب اصلده یو ثب
 یسر ییسر باع یبیع رمی یرمی روی
 یروی وحی یحی اصلک یوحی ایکنچی
 بابی فعل یفعل مثالی نصر ینصر ردیدر
 اصلده ردید و دیدود مثال هم مضاعف بوله
 دام یدوم دعا یدعو (اوچنچی بابی فعل
 یفعل مثالی منع یمنع وضع یضع رعی یرعی

صوقدی فر قاچدی
 وثب سیکردی یسر او
 توش اوینادی باع
 صاتدی رمی آتدی
 روی کوچردی وحی
 یا شرون ایتدی نصر
 یاردم بیردی رد قایتار
 دی و دوست بولادی
 دام همیشه بولادی دعا
 اوندادی منع طیدی
 وضع قویدی رعی صا -
 قلدی حمد ماقتدادی
 عض تشلدبی وضر سیمز
 بولادی وسع کینک
 بولادی ینس امیدسز
 بولادی خاف قورقدی
 هاب الوع بولادی خش
 قورقدی قوى قوتلی
 بولادی حیی ترک بو
 لدی وجی آیانغی قبار
 دی نعم نعمتلی بولادی
 ورث میراث آلدی ولک
 پناون بولادی
 ایکنچی بابده او
 لان و دیود مثالی کتب
 لغات پیاننده کوره عض

بعض کسی دور تنچی
 با بدندر نظم قرآنده هم
 نیچه اورنده و اونک
 فتحیله کلمکی بونکا شا
 هدر
 ثلاثی مجردنک با بلرنی
 بو بیت بلدرر
 فتح کسره فتح حضمه فتحتان **
 کسره فتح کسره کسره حضمان **
 شرف الوع بولدی حب
 دوست بولدی وقع چتق
 یوزلی بولدی یسر ینکل
 بولدی طال او زون بو
 لدی رخو یومشاق بولدی
 اکرم حرمتو بولدی احباب
 دوست توتدی اوجب
 وا جب قلدی ایسر بای
 بولدی اقام تورغزدی
 اراب شکنه توشردی
 اهدی هدیه کوندردی
 اروی صوغه طویدردی
 احیی ترکردی ادی
 یاردم ایندی او صی
 وصیة قلدی صرح اشکا
 ره قلدی جدد یانکار
 تندی وحد برلا دی یسر
 ینکل قلدی صوب درست

بو بابیک عینی نک فتحیسی کسره دن کوچر -
 لکان آنک اوچون بو بابنک مثال لرینک هر
 بر سنده حرف حلق بولغان حرف حلق نک
 هم یاننده غی حرف نک کسره لی بولون عربلر
 مکروه کور کانلر ایتوکه آغر بولغانلی
 ایچون حرف حلق آلتیدر ها ههزه
 حا خا عین غین (دور تنچی) بای فعل یافعل
 مثالی حمد یحمد عض یتض و ضر یوض
 وسح یسع یئس یئس خاف یخاف هاب
 یهاب خشی یخشی قوی یقوی حبی یحبی
 وجی یوجی بشنچی بای فعل یافعل مثالی
 نعم ینعم ورت یورث ولی یلی (آلتینچی)
 بای فعل یافعل مثالی شرف یشرف حب
 یحب وقع یوچ یسر یسر طال یطول
 رخو یروخو ایکنچی مرتبه ثلاثی مزیدنی
 بیاننده مزیدلرده آرتدرله تورغان حرف لر
 ایکی تورلیدر فعلنک اصلی حرفینک برا کوسی
 تکرار ایدیلور فعل کبی اصلده فعل ایدی
 بسر عین ایله ینه بسر عین آرتدرلوب
 اولکوسی ایکنچیسنه ادغام قلنی یا که
 اصلی حرف لرden با شقه حرف لر آرتدرلور
 آرتدرله تورغان حرف لر اوندر سئلتمنو
 نیها حرف اری ثلاثی مزیده اون ایکی باب
 اولکی بای افعل یافعل مثالی اکرم یکرم
 احباب یحب اوجب یوجب ایسر یسر اقام
 یقیم اصلده اقوم یقوم اراب یریب اهدی

یهدی اروی یروی احیی یحیی اوصی یوصی
 ایدی یودی (ایکنچی بابی فعل یفعل مثالی
 صرح یصرح جلد یجدد وحد یوحد یسر
 یسسر صوب یصوب طیب یطیب ربی یربی
 سوی یسوی حیی یحیی وفی یوفی (اوچنی
 بابی فاعل یفاعل مثالی سافر یسافر حاب یحاب
 واظب یواظب یاسر ییاسر جاوب یجاوب طایب
 یطایب حابی یحابی داوی یداوی والی یوالی
 (دور تنجی بابی افتتعل یفتتعل مثالی احتسب
 یحتسب احتچ یحتاج اتضخ یتضخ اصلده اوتضخ
 یوتضخ و اوتاغه آشدرلوب ایکی
 تآنک اولکوسی ایکنچیسته ادغام
 قلنگی اتسر یتسر اقتات یقتات اکتال
 یکتال اختنی یختنی احتوی یحتوی اتنی
 یتنی اصلده اوتفق یوتقی بشنچی بابی انفعل
 ینفعل مثالی انسحب ینسحب انقض ینقض انقا
 دینقاد انفاس ینفاس انجلی ینجلی انزوی
 ینزوی آلتنجی بابی افعل یفعل اصلده
 افعل یفعلل مثالی احمر یحمر اسود یسود
 ابیض یبیض ارعوی یرعوی اصلک ارعوو
 یرعروو ایکنچی واوی ماضیده الفکه
 مضارعده یاغه آشدرلی (یدنچی بابی
 افعال یفعال اصلده افعال یفعال مثالی احمر
 یحمر اسود یسود ابیاض یبیاض (سکنچی
 بابی تفعل یتفعل مثالی تفصح یتفصح تجدد
 یتجدد تورد یتورد یتسر یتیسر تصور

کوردی طیب خوش
 قلدی ربی توریه قلدی
 سوی برابر قلدی حیی
 سلام و بردی وفی تمام
 بیردی سافر سفر قلدی
 حاب محبتلشدی واظب
 داهمه چیلیق قلدی یاسر
 یاردم قیلشدی جاوب
 جواب بردی طایب
 لطیفه قلدی حاب تو
 نچیلک قلدی داوی دا
 رو قلدی والی توتش
 قلدی احتسب حساب
 قلدی

احتاج حجه کیموردی
 اتصح روشن بولدی اتسر
 ینکل بولدی اقتات آز
 قلی بولدی اکتال اولچا
 دی اختنی یاشوندی
 احتوی جیدی اتنی
 صاقلاندی انسحب تارتندی
 انقض بوزلدی انقاد
 بوی صوندی انفاس او
 خشاتندی انجلی ظاهر
 بولدی انزوی تیرسی
 جیولدی احمر قزل بو

لدى اسود قاره بولدی
 ايض آق بولدی ارعوی
 صاقلندی احمار بیک
 قزل بولدی اسوا دیک
 قاره بولدی ابیاض بیک
 آق بولدی نفعص تیکشتردی
 تورد صوغه کیلدی تجدد
 یانکاردی تیسرینکل بو
 لدی تصور صورتلندی
 تحریر حیران بولدی تقضی
 بتوب کیسلدی ترین
 زینتلندی تروی صوغه
 طویدی توفی جاننی
 آلدی تدارک یتشدی
 تصام صانکغرا ولق
 کوستردی تو ارت میراث
 آلشدی تیاسر صولندن
 قلدی تجاوب جواب
 لشدی تزايد آرتق قيلدی
 تصابی عاشق بولدی تدا
 وی دارولندی تواری
 یاشرندی استنسخ نسخه
 آلدی استحباب دوست ایتدی
 استوجب مستحق بو
 لدی استیسرینکلنندی
 استجواب اجابة قلدی
 استبعاع صماتونی استدی

یتصور تحریر یتحیر تقضی یتقضی تروی یتروی
 تزی یتزی توفی یتوفی تو قز نچی بای تفاعل
 یتفاعل مثالی تدارک یتدارک تصام یتصام
 توارث یتوارت تیاسر یتیاسر تجاوب یتیجاوب
 تزايد یتزايد تصابی یتصابی تداوی یتداوی
 تواری یتواری او نچی بای استفعل یستفعل
 مثالی استنسخ یستنسخ استحباب یستحباب استوجب
 یستوجب استیسر یستیسر استجواب یستجیب
 استبعاع یستبعاع استهولی یستهولی استهولی
 استجیب یستجیب استتوی یستتوی او نبرنچی بای افuo
 عل یفعوعل مثالی احدودب یحدودب اعروفی
 یعروی اوں ایکنچی بای افعوی یفعوی
 مثالی اجلوز یجلوز اوچنچی مرتبه رباعی
 مجردنی بیانده آنده برکنه بابدر فعلل یفعوعل
 مثالی درج ید درج صر صر یصر صر
 و سوس یوسوس مثال هم مضاعف جورب
 یجورب شیطان یشیطان قلسی یقلسی ضوضی
 یضوضی (دور تنچی مرتبه رباعی مزیدنی
 بیانده آنده اوچ بابدر) اولکی بای تفععل
 یتفعلل مثالی تدحرج یتدحرج تصلصل یتصلصل
 تجورب یتجورب تشیطان یتشیطان تقلسی
 یتقلسی ایکنچی بای افعنلل یفعنلل مثالی
 ابر نشق بیونشق اوچنچی بای افعنلل یفعنلل
 مثالی اقشعر یقشعر (اوچنچی فصل
 صیغه لرنی مجھول اید مک بیاننک یوقار و ده

ایتو لکان ماضی و مضار علر همه سی معلوم
 صیغه سی بولدی ماضینی مجھول ایتو بویله در
 آخر غی خرفنک آلدنداغی حرفنی کسره لی قیله مز
 آنک آلدنداغی حرفنی هر بر حرکتی حرفنی
 ضمه لی قیله مز مضار غنی مجھول اینکانه
 آخر غی حرف نک آلدنداغی حرفنی
 فتحه لی قیله مز حرف مضار عننی ضمه لی قیله مز
 حرف مضارعه دور تدر این حرف لری
 ژلاشی مجردنک هر بر بابنده مجھول اری فعل
 یفعل وزنند کلور بولدن باشقده بویله کلور
 افعل یفعل فعل یفعل فوعل یفاععل افتعل یفتعل
 انفعل ینفعل فعل یفعل اصله افعلل یفعلل
 افعول یفعال اصله افعول ل یفعالل تفوعل یتفاعل
 استفعل یستفعل افعوعل یفعوعل افعول یفعول
 فعلل یفعلل تفعلل یتفعلل افعنلل یفعنلل افعلل
 یفعلل اصله افعللل یفعللل

دور تچی فصل امرنی بیانده امر ایکی
 تورلی لامسز امر لاملی امر لامسز امرنی
 فعل مضار عنک معلومینک مخاطب صیغه سندن
 آنکه ایکی تورلی عمل ایلان او لکی عمل شول
 مضار عنک آخر نه قارایمز اکر صحیح بولسه
 سا کنلی قیله مز تضرب کبی اکر آخری حرف
 عله بولسه آنی تاشلار مز ترم کبی اصله تر
 می ایدی آخر غی حرفینک آلدنداغی حرف
 حرف عله بولوب سا کنلی بولسده آنی هم تاشلار

استهدی هدایة استدی
 استهوى شیطان آلدادی
 استهی اویا پلی بولدی
 استوفی حقنی تمام
 الدی احد و دب کا کری
 بولدی اعروی یا الغز
 کیتیدی اجلوز تیز
 یورودی دخراج یومار
 لدی صرصر صوق یل
 بولدی وسوس تشویش
 قلدی تصرح یومار لندی
 جورب جورب کیدردی
 شیطان نق قلدی
 قلسی بورک کیدی ضو
 ضی طاوش قلدی تد
 حرج یومار لندی تصلصل
 تیمر تاوشندی تجورب
 جورب کیدی تشیطن مخا
 لفة قلدی تقلسی بورک
 کیدی ابرنشق شاد بو
 لدی اقشعر تسرادی
 فعل ارتنی مجھول اید
 مک متعددی فعل ل که
 مخصوصدر فعل لازمنی
 مجھول ایتو درست دکادر
 مثلاد ذهب دیلمز نتاک که
 مذهوب دیلمز مکر مجھول

قلنور حرف جر ایله
متعددی بولسه عدالت عن
الطريق کبی یولدن کو
چرلدم دیمک اولور

بعض امر لردہ همزه
حذف ایتلور حذ کل
مور کبی اصلده اخذ
اکل امر ایدی استعما
لی کوب اولغا نلقدن
اصلیغی همزه سی خذف
ایتلدی اخذ اکل امر
بولدی حاجہ اولغا
نلقدن وصلی همزه سی
هم خذف قلمدی خذ کل
مور بیلدی بعض و قتمدہ
اصلنچه ده او قلور قرآنده
وامر اهلك بالاصلوة کبی

مز تقل کبی اصلده بقول ایدی اکرم ضارعنٹ
آخری مدغم بولسه او ز حالتچه ترور بابنٹ
عینی ضمه لی بولمسه آخرن اوچ تورلی او قو
درست بولور فتحه لی کسره لی اصلته قایتار
غافن نک صونکنندہ ساکنلی فر افر رکبی
اکرم ضمه لی بولمسه دوره تورلی او قو درست
بولور فتحه لی کسره لی ساکنلی ایکنچی ھمل
شولدر حرف ضارعنٹی تاشلار مزدہ یاقتننک غی حرف که
قارارمز افعل یفعل با بندن با شقدن بولوب حر
کتلی بولسه امر تمام بولور فزر دکبی اکرم
ساکنلی بولمسه بابنٹ عینیه قارارمز بابنٹ عینی
ضمه لی بولسہ او لینه ضمه لی همزه نی کیلتور رمز
انصر کبی ضمه لی بولمسه فتحه لی یا کسره لی بول
لسه کسره لی همزه نی کیلتور رمز اضراب امنع
کبی اگر افعل یفعل با بندن بولسہ او لینه فتحه لی
همزه نی کیلتور رمز ضارعنٹ یاقتننک غی حرف
کرک ساکنلی کرک حركتی بولسون اکرم اقم کبی
لاملی امر نی فعل ضارعنٹ معلو مینٹ غا
ئب صیغه سندن آلنور او لکی عمل ایلان لام
کیتو رکان نک صونکنک ضارعنٹ آخرنہ قارالور
آخری صحیح بولسہ ساکنلی قیلنور لی ضرب کبی
معتل بولسہ حرف علتی تاشلنوور لیرم کبی
اصلده یرمی ایدی

اکرم آخری مدغم بولوب عینی ضمه لی بول
لسه معلومندہ آخرن دوره تورلی او قو درست

بولور فتحه‌لی کسروهی ضمه‌لی اصلنه قایتار غانده
ساکنلی لیرد لیرد لیرد لیرد دکبی مجھولندہ
اوچ تورلی اوقدرست بولور فتحه‌لی کسروهی
ساکنلی

ایکنچی باب فعللر نی اصلنین اوزکارتونی
بیاندہ بو بابدہ بش فصلدر اوّلکی فصل هر
بر فعلنث حرف‌لری هم حرکتلری همساکنلری
او زینث بابنہ برابر بولورغه کرک صحیح بولغان
فعل کبی مثلا اوّلکی بابدگی ضرب یضرب
او زینث بابی فعل یفعل گه برابر بولغان صحیح
بولغان فعللر او زینث بابنہ برابر لکدن چغه
دور ۃتورلی سبب ایلان ادغام قلب تسکین
حذف ایلان ادغام ایله او زکارکانی فر کبی او ز-
ینث بابی بولغان فعل که برابر بولمی مکر برابر
بوله اصلینه قایتارو ایلان اصلده فر ر ایدی
قلب ایله او زکارکانی باع اصلده بیع ایدی
تسکین ایله او زکارکانی یرمی کبی اصلده یرمی
ایدی حذف ایله او زکارکانی یثبت کبی بوهم
یفعل که برابر بولمای اصلده یو شب ایدی

ایکنچی فصل بر جنسدن بولغان ایکی
حرف بر سی ایکنچیسته ادغام قیلنه اوّلکوسی
ساکنلی بولوب ایکنچی سی حرکتلی بواسه بو
وقته ادغامدن آرتق عمل بولمس اکر بر
جنسدن بولغان حرف‌لر نث آلدنداغی خرف سبا
کنلی بواسه اوّلکوسی نث حرکتن شونکا کو

چو لور ده آندان صوناڭ ادغام قىلىنور يفر
 يحب كېنى اصلده يفرر يحبب ايدى هر بر
 مىغمۇم مضاۇف دكىلدر دخىدە هەر بىر مضاۇف
 مەدۇم دكىلدر حەمر اھماز اقشىعر صىغە لرى مەد
 غەمدىر مضاۇف دكىلدر فەرەن رەددن كېيلر
 مضاۇفلەر مىغمۇم دكىلدر
 اوچىنچى فصل واونى ھەم يائى قلب ايدى مەكك
 بش قاعەن بار در
 اول واو ياكە يأ حركتلى بواوب آلدەنگى
 حرف فتحلى بولسىھە الفكە آشىدرلور رەي دعا
 كېنى اصلده رەمى دەعو ايدى
 ايکىنچى واو ساڭنى بولوب آلدەنگى
 حرف كسرەلى بولسىھە ياغە آشىدرلور اپىزىر
 كېنى اصلده اوپزىر ايدى
 اوچىنچى يأ ياكە الف ساڭنى بولوب
 آلدەنگى حرف ضمهلى بولسىھە واوغە آشىد
 رلور يوسر كېنى اصلده يىسەر ايدى سوپر
 كېنى سافرنى مجھول ايتىو ايلان
 دور تىنچى واو كسرەلى حرف صونكىنده
 لام برابرنى بولسىھە ياغە آشىدرلور دەعى رەخى
 كېنى اصلە دەعو رەخو ايدى
 بشىنچى واو كامەنڭ دور تىنچى حرفى بولوب
 آلدەنگى حرف ضمهلى بولسىھە ياغە آشىدرلور يەدىغان
 يەرىخيان كېنى اصلە يەدعوان
 يەرىخوان ايدى

دور تىچى فصل تسكين بىانىنده واو اىلە
 يائىتۈر كە يىنكل بولسون اىچون ساكنلى
 قلنور لىر بواوج تورلى بولور اول واو ايلە
 يانڭ حركتن تاشلاپ ساكنلى قلنور يرمى يدعو
 كېي اصلدە يرمى يدعو ايدى
 ايكنچى واونڭ ياكە يانڭ حركتن آلدۇغى
 حر فكە كوچرلور يسع يدوم كېي اصلدە يسع
 يدوم ايدى
 اوچنچى واونڭ ياكە يانڭ حركتن آلد-
 انده غى حرفكە كوچرلوب و اونى الفكە آللشدرلور
 اكرا آلدۇغى حر فتحلى بولسىه اقام كېي
 اصلدە اقۇم ايدى
 ياغە آللشدرلور اكرا آلدۇغى حر ف
 كىسرەلى بولسىه يقىيم كېي اصلدە يقۇم ايدى
 بشنچى فصل حذف بىانىنده كامەدن حر ف
 علة تاشلىنور دورە تورلى سبب ايلان اول
 واو تاشلىنور كىسرەلى حرفكە ياقن بولسىه كىسرەلى
 بولوى اىكى تورلى لفظە كىسرەلى بولور
 يا تقدىر دە لفظەن كىسرەلى بولغانى يوش كېي
 واو تاشلىنوب يىش بولدى تقدىر دە بولغانى يوضع
 كېي واو تاشلىنوب يضع بولدى مجھول لىر نى
 تاشلىنمىدر ياقنۇغى حر ف كىسرەلى بولغانلىغى
 اىچون

ايكنچى حر ف ساكنلى بولوب ساكنلى
 حر فكە يولقسە

اوچنچی امر ده کلمه نک آخوند حرف عله
بولسنه بونک مثالی اخیر نک حرف عله بولغان امر
ده او تدى

دور تنچی فعل مضارع نک او لینه لام جاز
مهدن برا کوسی کیلتور لسه لم یرم کبی اصله
یرمی لام جاز ما دوره تور لی جحد لامی امر
لامی نهی لاسی اما کلمه سی

اوچنچی باب اشتقاء بیاننده در بو باید
دوره فصلدر اولکی فصل هر بر فعل آلندر
اوزینه لفظه هم معنی ده موافق بولغان
مصدر دن بونک اشتقاء دیلر هر بر مصدر دن
اون آیکی صیغه اشتقاء قیلنو ر (ماضی

(مضارع (اسم فاعل (اسم مفعول (جحد نفی
(امر حاضر (امر غائب (نهی (اسم زمان
(واسم مکان (اسم آلة (اسم تقضیل (ماضی دیب
او تکان زمان غه ایتور لر (مضارع دیب کلاچک
زمان غه ایتور لر (اسم فاعل دیب قلغوچی نک
اسمینه ایتور لر (اسم مفعول دیب تیلنه ش نک
اسمینه ایتور لر (جحد دیب او تکان کی اشکه
انکار نی ایتور لر (نفی دیب کلاچه کی
اشکه انکار نی ایتور لر (امر دیب بر اشکه
قوشونی ایتور لر (نهی دیب بر اشن دن طیونی
ایتور لر اسم زمان دیب اشلای تورغان وقت
نک اسمینه ایتور لر اسم مکان دیب اشلای

بو باب دور تنچی
فصله قدر متترجم طرس
فندن درج ایدلمشد

تورغان اورن ناڭ اسمىنه ايتوولو (اسم آلة
 دىب اشلائى تورغان قورال ناڭ اسمىنه ايتوور
 لور (اسم تفضيل دىب اشنى آرتغراق قلغۇ
 چىنەك اسمىنه ايتوولور ايڭىچى فصل اسم فاعل
 ئلاشى مجرددن بولسىه فاعل وزىنە كيلور
 ضاربقاتل كېيى (ئلاشى مجرددن باشقەدە
 فعل مضارعنىڭ معلومىدە كى حرف
 مضارعنىڭ اورنىنه ضمەلى مىمەنلى كىلىتولو
 آحرى خەلقىن ئالدىنەغى خەلقىن كىرىخى
 قلمك ايلان مكرم كېيى اصلك يكرم ايد اسم
 مفعول ئلاشى مجرددن بولسىه مفعول وزىنە
 كيلور مضروب كېيى ئلاشى مجرددن باشقەدە
 فعل مضارعنىڭ مجهولىدە كى حرف مضارعنىڭ
 اورنىنه ضمەلى مىمەنلى كىلىترو ايلان در مكرم
 كېيى اصلك يكرم ايدى (اوچىچى فصل اسم
 زمان واسم مکان ئلاشى مجرددن بولوب
 مثالىدىن بولسىه كىرك قايىسى بابىدىن بولسون
 مفعول وزىنە كيلور موعد كېيى اكىرناقدىن
 بولسىه كىرك قايىسى بابىدىن بولسون مفعول وزىنە
 كيلور مرمى كېيى (مثالدىن دە ناقىد نىدە
 بولسىه بابىڭ عىينىنە قارارمىز بابىڭ عىينى فتحەلى
 ياضمەلى بولسىه مفعول وزىنە كيلور ممنع
 منصر كېيى (اکىر بابىڭ عىينى كىرىخى بولسىه
 مفعول وزىنە كيلور مضروب كېيى اما خلاف قىاس
 مفعول وزىنە كىلىسىدە كيلور (ئلاشى مجرددن

اسم فاعلنىڭ مىالىغە
 صىغەسى ايکى تورلى
 وزىنە كيلور بىرسى قىا
 سى در ايڭىچىسى سما
 عىدر قىاسى بولغانى
 (فعال) وزىنەدە در عالم
 كېبى سماعى بولغانى
 شىكور صديق كبار طوال
 روایە فاروق يقظا غفل
 مسقام معطىر قىوم ضحکەت
 صفة مشتبەه ايلە اسىم
 فاعل آراسىدە حرفىيون
 فرق يوق دىدر صفة مشتبەه
 اوشبو وزىنەدە كيلور
 ندس فرق شكس طلب
 ملح جنب حش حسن
 شجاع جبان نصود نصیر
 ضحکەت احمر عطشان

باشقە ده اسىم مفھول ايله مشتراك كيلور (اسم
آلە اوچ تورلى وزندە كيلور مفعول مفعال
مفھۇلە وزندە مسٹر مفتاح مکنسە كېيى
ثلاشى مجرددن باشقە ده كېيەمايدىر (اسم
تفصىل مذکور ايچۈن افعىل وزندە كيلور
مؤنۇت ايچۈن فعلى وزندە كيلور بولەم ثلاشى
محرىد مجرددن باشقە ده كېيەمايدىر (دور تۈچى فصل
فعەلــكە توتاشه تورغان حرفلىرى سەنگەنلى بولغان
ساکىنلىرى دورتسى حركەتلىرى ساکنى بولغان
لورى (اول تىئىنەن ئاكىنىڭ ماپىيغە مضار عەخە
امرە توتاشرلور آلدەنگى حرفنى فتحەلى
قلمق ايلان ضر بايضر بان اضر باكى (ايڭىچى
جەمع مذکور ئاكى اوى بولەم يوقار و دەمەنلىكى اوچاو كە
توتاشرلور آلدەنگى حرفنى ضەھەلى قلمق
ايلان ضر بولايضر بون اضر بواكى (اوچەنچى
مخاطبە ياسى مضار عەخە امرە توتاشرلور
آلدەنگى حرفنى كىرسەلى قلمق ايلان تضر
بيىن اضر بىكى (دور تۈچى ساکنى تأدر ماپىيڭى
مؤنۇت صىغەسىنە توتاشرلور آلدەنگى حرفنى
فتحەلى قلمق ايلان ضر بت كىنى حركەتلى بولغان
لرزاڭ اوـكۇچى جەمع مؤنۇتلىرى كە توتاشرلور ماپىيڭى
مضار عەن امرە ضر بىن يضر بىن اضر بىن كىنى ايكەنچى
مخاطب صىغەلر ينه توتاشرلە تورغان تادر ما
ضىيغە توتاشور ضر بت ضر بتىما ضر بتىم ضر بت

ضربتمنا ضربتمن کبی (اوچنچی واحد متكلم صیغه
 سینه تو تاشدر له تورغان تأدی ضربت کبی دور تنچی
 جمع متكلم صیغه سینه تو تاشدر له تورغان نوندر
 ضربنا کبی (مضارع) یضر بان یضر بون صیغه
 لرنده الف صونکنک نون آرتدر لور بونکا اعراب
 نونی دیلر (دور تنچی) باب ماضی هم مضارع نک
 معلوم لری هم مجھول لری اون دورت صیغه
 بولور آلتی سی غائب صیغه سی آلتی سی مخاطب
 صیغه سی ایکوسی متكلم صیغه لری (آلتی
 غائب نک اوچسی مذکر که اوچسی مؤنشکه بولور
 مذکر که بولغانی غائب غایبین غایبین مؤنشکه
 بولغانی غایبیه غایبین غایبات آلتی مخاطب نک هم
 اوچسی مذکر که اوچسی مؤنشکه بولور مذکر که
 بولغانی مخاطب مخاطبین مخاطبین مؤنشکه بولغانی مخاطبین
 مخاطبین مخاطبات بولرنک هر بر اوچی نک
 اول ایکوسی واحد ایکنچیسی تثنیه اوچنچیسی
 جمع صیغه لریدر (ایکنچی فصل صحیح بیانند)
 ضرب ماضی یضرب مضارع ضرباً مصدر
 ضارب اسم فاعل مضروب اسم مفعول لم
 یضرب جحد لا یضرب نقی اضراب
 امر حاضر یضرب امر غائب لا تضرب
 نهی حاضر مضرب اسم زمان و اسم مکان
 ضراب اسم آلة اضراب اسم تفضیل (ماضینک
 معلومینک صرف ضرب ضرباً ضربوا ضربت
 ضربت اضراب بن ضربت ضربتمن ضربتمن ضربت

معنالری ضرب صوقدی
 یضرب صوغار ض با
 صو قمق ضارب صوغو
 چی ضروب صوغامش
 لم یضرب صوقدی
 لا یضرب صو قمس اضراب
 صوق سین ییضرب صو
 قسن اول لا یضرب صوقدی
 سین ضرب صوغه
 تورغان وقت یا صوغه
 تورغان اورن ضرتاب
 صوغه تورغان قورال
 اضروب بیکو الصوغو چی

ضر ب تما صر بتن ضربت ضربنا مجھولینا ث صرف
 ضرب ضربا ضربوا ضربت آخرینه قدر
 مضار عنث معلومی نا ث صرف ی ضرب ی ضرب
 بان ی ضربون تضرب تضربان ی ضربن تضرب
 تضربان تضربون تضربین تضربان تضربین
 ا ضرب ن ضرب

مجھولی ی ضرب ی ضربان ی ضربون تضرب
 آخرینه قدر

اسم فاعل آلتی صیغه در اوچسی مذکور که
 اوچسی مؤنشکه مذکور که بولغانی ضارب ضاربان
 ضاربون مؤنشکه بولغانی ضاربہ ضاربتان ضار
 بات اسم مفعول هم آلتی صیغه در اوچسی مذ
 کور که اوچسی مؤنشکه مذکور که بولغانی ضرب و ب
 ضرب و بان ضرب و بون مؤنشکه بولغانی ضرب و بة
 ضرب و بتان ضرب و بات

فعل مضار عنث اولینه لم حرف کیلتو رلسه جحد
 بولور لم ی ضرب لم ی ضربا لم ی ضربوا لم تضرب
 لم تضربا لم ی ضربن آخرینه قدر
 لا حرف کیلتو رلسه نق بولور لا ی ضرب

لا ی ضربان لا ی ضربون آخرینه قدر هم نهی
 بولور لا تضرب لا تضربا لا تضربوا لا تضربی
 لا تضربا آخرینه قدر کسره لی لام کیلتو رلسه
 ا مر غائب بولور بونا ث معلومی سکر صیغه در
 لی ضرب لی ضربا لی ضربوا لالتضرب للتضربا لی ضرب
 بن لاضرب لاضرب (مجھولی او ندو رة صیغه در

مجھولنده مخاطبیلر غایبیلر ندن اول کیلتور لر
 نهی نک معلومنک هم مجھولنک شولايدر جحدلامی امر
 لامی نهی لائنسی مضارعنک واحد صیغه لرنده
 آخری صحیح بولسنه ساکنلی قیله حرف علة
 بولسنه آنی تاشلیدر مضارعنک آخری مدغم
 بولسنه بابنک عیننہ قارالور بابنک عینی ضمه لی
 بولسنه آخرندہ دوره توری او مق درست
 بواور فتحه لی کسره لی ضمه لی
 اصلنہ قایتارغاندہ ساکنلی ضمه لی بوامسه اوچ
 تورلی درست بولور فتحه لی کسره لی ساکنلی
 تشنیه و جملارده نونلرن تاشلیدر

اما نفی لاسی مضارع صیغه لر ینک هیچ برسون
 او ز کارتایدر بو لامر هر قایوسی مضارع
 نک معنی سون او ز کارتهدر اسم زمان و اسم
 مکان اوچ صیغه مغرب مضر بان مضارب
 اسم آله هم اوچ صیغه مضراب مضر بان
 مضاریب اسم تفضیل آلتی صیغه در مذکور که
 اضرب اضر بان اضر بون ضربی ضربیان
 ضربیات

ایکنچی فصل مضاعف نک ماضیسی اوچ
 تورلیدر او لکوچی عین برابر نده بولغان
 حر فی اصله فتحه لی بولور فرفرا فروافرت
 فر تا فررن کبی فر رنا که قدر اصله فر فر را
 فر روا آه رد احباب حاب احتج انقض تصام

مضاعفک ما ضینک
 عینی کسره لی بولوب
 آخرینه تأیا نون تو تا
 شدر لسه آنده اوچ وجه
 درست بواور حرف لرون
 تمام ایتلور ظللت سی
 یا کلامی خذف ایتلوب
 عینتک حركتمن فاغه
 کوچرلور ظلمت کبی
 یا کلامی خذف قیلنوب
 فا او ز حر کتی ایله
 قالور ظلب کبی قو آنده
 فظلتم صیغه سی ده بوند
 ندر

استحب احمراء حمارا قشعر لرنك همه سند
فتحه لى بولغان

ایکنچی سی عین بر ابرنده بولغان حرفی
اصلده کسره لى بولور عض عضا عضوا کبی
غضضناجه قدری (اما مجھولنده هر بابنگ عینی
بر ابرنده بولغان حرف کسره لى بولور فرورد
حب حوب احتاج انقض تصوم استحب کبی
 مضاعف بولهغان احمر احمر اقشعر لرد هم
شولا یدر (مضاعفنك مضارع صيغه سی ده
اوج تورلیدر او لکوسی عین بر ابرنده کی
حرفي اصلده فتحه لى بولور بعض يضار عضون کبی
بعض که قدری اصلده بعض آه يتضام هم
شولا یدر ایکنچی سی عین بر ابرنده کی حرفی
اصلده ضمه لى بولور یرد یردان یردون کبی
نرده که فدر اصلده یردد آه يحب هم شولا
اوچنچی سی عین بر ابرنده کی حرفی اصلده
کسره لى بولور يفر يفران يفرون کبی
نفر که قدر يحب يحباب يحتج ينقض يستحب
کبی يحمر يحمر يقشعر لرد ه شول حکمده در
مضار عنك مجھولنده همه سی اصلده فتحه لى
بولور يفر يفران يفرون آه یرد بعض يحب
يحباب يحتج ينقض يتضام يستحب کبیلر يحمر
يحمر يقشعر لرد ه شول حکمده در مضاعفنك
بعض رنده ماضی ایلان امر حاضر صيغه سی
بر تور لى بولور عض عضا عضوا کبی مکر

مضاعفنك مضار عنك
عینی فتحه لى بولوب
آخرینه موئنت نونی
تو تاشدر لسه عینی بر ابر
نده کی حرفنک حرب
کتنی فاغه کوچر لوب
لامنی خذف ایله ینکلا
یتوريقرن سبی اصلنده
یقررن ایدی امرده
هم شولا یدر قرن کبی
اصلنده اقررن قرآنده
وقرن فسی بیوتکن
کامکی بوندندر او لکی
راسی خذف ایتلوب
حر کتنی آلد نده غی
حر فکه بر کانک صو
نکنده اقرن بوله در
یاقننده غی حرف
حر کتلی بولغا نلقدن
همزه که حاجة قا لمدی
همزه خذف قلنده قرن
بولوب قالدی

باشقه بولور لر اصلينه قايتارو ايله ماضيد
اصلی عضض عضضا عضضا آه امرده اعضا
اعضا اعضا عضضا آه بوله در تصام حاب احمر
صيغه لرنده هم شولای بولمشدر.

اوچنچی فصل اجوف بياننده اجوف ده
ماضی اوچ تورلیدر اول اصلنک عینی ضمه لی
طال طالا طالوا طالبت طالتا طلن طلت طلتما
طلتم طلت طلتما طلتن طلت طلنا کبی اصلنک طول
طولا آه ایکنچی اصلنک عینی کسره لی بولور
خاف خافا خافوا خافت خافت خفن آه کبی
اصلنک خوف خوفا آه هاب صيغه سنده
هم شولایدر طال برله خاف نک هر ایکوسنه
غائبه صيغه سندن باشلاپ آخرینه قدری
حرف علتنک حرکتنی آلدنه غی حر فکه کوچر
لوب حذفناک ایکنچی قاعده سی ايلان عینی
تاشلنور:

اوچنچی اصلنک عینی فتحه لی بولور دام
داما داموا دامت دامتا دمن آه کبی اقام
اقنات انقا داستجاب کبیلرده هر قایوسنک اصلنک
فتحه لی وا او ايلاندر اما باع اراب اكتال انقاس
استبعاع کبیلر اصلنک فتحه لی یا ايلاندر اقام
اراب استجاب استبعاع صيغه لرنده عینیک حرکتن
آلدنه غی حر فکه کوچر لوب عینی الفکه آلسندر
لور اقتات اكتال انقاد انقاس صيغه لرنده
اولکی قاعده سیله الفکه آلسندر لور.

(۲۳) اسم فاعل اجوفده هیزه‌ایله او قلورخائف بائع کبی اصلده خاوف

بايع ایدی واو یا که
الف زائد صونکنده
کیلکا نلساندن همزه
که آشدر لاه در خائف
بايع بوله در بو حکم
هر اجوفده بولور اسم
مفهول مبيع کیلور اصلده
مبیوع در ضمه یاغه آغر
بولدی یاننک ضمه سن
آلندنده غی حر فکه بر دک
مبیوع بولدی ایکی سا
کن جیواردی یا برلان
واو آراسنده یانی حذف
قلدق مبیوع بولدی
واولی اجو فشنک اسم
مفهولی بوله بلمسز بولمن
ایچون واو ننک آلدند
غی حر فکه کسره بر دک
مبیوع بولدی قلبنک
ایکنچی قاعد سیله
واونی یاغه آشدر دق
مبیع بولدی بو امام
احفظ قاشنده امام
سیبو یه واونی حذف
قیله در مبیع بوله یاسلا
مه قالسون ایچون آلد
ینه کسره بوله در مبیع
بولدی مبیع اوچ اور

اوکی بابنک اجوف باع باعا باعوا باع
باعتا اصلنده بیع بیعا بیعوا بیعت بیعتا یأ
حرکتنی بولوب آلدنداغی حرف فتحه‌لی بولدی
قلبنک اوکی قاعد سیله الفکه آشدر له باع
باعا آه بعن بعث بعثما بعثم بعث بعثما بعثن
بعث بعنا اصلنده بیعن بیعت آه عینی فتحه‌لی اجو
فنی عینی کسره‌لی اجوفقه هاب بانه کوچوله در
بیعن بیعت آه بولدی کسره یاغه آغر بولغا
نلقدن یانک کسره‌سن آلدنداغی حروفکه باجه
ویرلور بانک حرکتن تاشلاغان نک صونکنده
بیعن بیعت آه بولدی یا ایله عین آراسنده
ایکی ساکن جیولدی حذفناک ایکنچی قاعد
سیله یانی تاشلنور بعن بعث بعثما آه فلن
فلت وز نند ه

بااع نک مجھولی بیع کیلور یالی اجو فلرنک
هر قایوسینک مجھولنده یانک حرکتن آلدند
غی حر فکه بیرلوب یا ساکنلی قلنور بیع ار
یب اکتیل انقیس استبیع کبی بعن دن بعن که
قدر مجھولی ایله معلومی بر تورلیدر اصلنه
قايتار و ایله کنه باشقه بولور معلومنده اصلی
بیعن در مجھولنک اصلی بیعن در امر حاضر ده
جمع مؤنث صیغه‌سی هم بعن در آنک اصلی
ابیعن بوله در

ایکنچی بابنک اجوف دام داما داموا دامت
دامتا اصلک دوم دوما آه قلبنک اوکی قاعد
نده مشتر کدر اسم مفعوله اس زمان واسم مکا نده مصدر میسمی ده

سیل و او الفکه آشدرلور دام داما آدم دمن دمت
 دمت مادمت دمت دمت مادمت دمت دمنا اصلک دومن
 دومت آه عینی فتحه لی بولغان اجو فنی عینی
 ضمہ لی بولغان اجو فقه طال بابنه کوچر لور
 دومن دومت آه ضمہ واوغه آغر بولغان لقند
 آلدنداغی حر فکه کوچر له آنک حر کتن تا
 شلغان ناٹ صونکنده دومن دومت آه واو ایله
 میم آراسته ایکی ساکن جیولدی حد فناٹ
 ایکنچی قاعد سیلہ واونی تاشلنور دمن دمت
 آه دمن صیخه سی اوچ اور نده در ماضی ناٹ
 معلوم نه هم مجھول نه امر حاضر ده مجھول نه اصلی دومن
 در امر حاضر ده اصلی دومن در مجھول دیم دیما
 دیم و دیم دیمتا اصلنده دوم دوما دو مو
 دومت دومتا واونک کسره سمن آلدنداغی حر
 فکه کوچر لوب قلب ناٹ ایکنچی قاعد سیلہ یاغه
 آشدرلور دیم دیما آه واولی اجو فلر نک
 همه سنده شولای بولور طیل اقتیت انقید
 استجیب کبی

اجو فنک مضارعی اوچ تور لیدر اوی عینی
 برابر نده یا بولور یسع یریب یستبیع یقیم
 یستجیب کبی ایکنچی عینی برابر نده واو بولور
 یدوم یطول کبی اوچنچی عینی برابر نده الـ
 بولور یخاف یهاب یقاتات یکتال ینقاد ینقس
 کبی مضارع ناٹ مجھولی ایکی تور لیدر اوی
 عینی برابر نلا غی حر فنک حر کتنی آلدنداغی
 حر فکه کوچر لوب الفکه آشدرلور

بیاع کبی اصلده بیبع ایدی یا زانگ حركتی با
غه بیزلوب قلبیناڭ اولكى قاعده سیله يأ الفكه
آلشدرلوب بیاع بولدى يدام يخاف يهاب يطال
يقام يرآب يستجاب يستباع لرده شول حكمەدر
ایکنچى عینى برا بىرنىدە بولغان حرفناڭ حر
كتنى كوچرلىمېچە آلشدرلولور يقتات كبى
اصلنىن يقىيت ایدى يىقاد يكتال يىقاس كېيلر
هم شولايىر اولكى اجو فنڭ امرنەدە بع بیعا
بیعوا بیعى بیعا بعن بولەدر ارب استبع اقم
استجب صىغەلر يىدە شول حكمەدر ایکنچى
اجوفنڭ امرنەدە دم دومما دوموا دومى دوما
دمن طل طولا آه اوچنچى اجوفنڭ امرنەن خف
خافا خافوا آه

بىشىچى فصل ناقص بىيانىنڭ ناقصىدە ماضى
اوج تورلىدر اول آخرنەدە يا بولور خشى
خشىيا خشوا آه كبى ایکنچى آخرنە واو بولور
رخوا رخوا آه كبى اوچنچى آخرنەدە
الف بولور اکر الف كلامەنڭ اوچنچى حرفى
بولسە واوغە قايتارلور واولى ناقص بولسە دعا
دعوا آه دعونا كە قدر ياغە قايتارلور اکر
يالي ناقص بولسە رمى رميا رمدا آه كبى
الف كلامەنڭ دورتنچى حرفى بولسە واولى
ناقص بولسەدە ياغە قايتارلور قلبىنڭ بىشىچى
قاعده سیله اهدى ربى حابى احتفى انجلى ار-
عوى تقضى تصابى استهدى اعروفى قلسى

تقلسی هر قایوسی رمی حکمنده در مجھولنده آخربغی حر فنگ آلدند
نداغی حرف کسره لی بولغانلقدن آخری یا برلان بولور چنکه کسره
صونکنده الف برلان ایتو ممکن توکلدر اکر آخری واو بولسه
دور تنچی قاعده ایله یاغه آلسدرلور خشی خشیا خشوا آه رخی
دعی اهدی ربی حوى اختفی انجلی ارعوی تقضی تصوی استهی
اعروری قلسی تقلسی ناقصنگ مضارعی هم اوچ تورلیدر اول
آخرنده یا بولور یرمیان نرمیکه قدر یهدی یری پحابی
یختفی ینجلی یرعوی یستهی یعروری یقلسی لر هم شولا یدر
ترمین ایکی اورنده در مخاطبه هم مخاطباه بولور مخاطباه بولسه تفعین
وزننده مخاطبات بولسه تفعلن وزننده در

ایکنچی آخرنده واو بولور یدعو یدعوان آه کبی یرخوده
شول حکمه در یدعون غائبات صیغه سی بولور غائبین بولسه
یفعون وزننده غائبات بولسه یفعان وزننده تدعون مخاطبین هم
مخاطباه صیغه سی بولور

اوچنچی آخرنده الف بولور یخشیان یخشیان یخشون آه کبی
یرعی یتصابی تقلسی کبیلر هم شولا یتخشین مخاطبه
هم مخاطبات بوله در مخاطبة بولسه تفعین مخاطبات بولسه تفعلن
وزننده بولور مضارعنگ مجھولنده آلدنداغی حر فتحه لی بولغا
تلقدن آخری الفکه آلسدرلور یرمی یرمیان یرمون آه کبی
یرعی یخشی یوحی کبیلرده همه سنده شول حکم در یالی ناقصنگ
امرنده ارم ارمیا ارموا ارمیا ارمین اهدرب حاب اختف
انجل ارعو استهی اعرور قاس بوله در واولی ناقصنگ امرنده
ادع ادعوا ادعوا آه ارح ارح خواه بوله در آخرنده الف بولغان
ناقصنگ امرنده اخشن اخشنیا اخشنوا آه ارع تقض تصاب تقلس
بوله در امر غائب لیرم لیرمیا ایرمیا آه لیدع لیدعوا لیدعوا آه

لیخش لیخشا لیخشا آه مجھولی لترم لترمیا آه لندع لتخش لترع
لترخ لتهد لترب لتحاب لتحتف لتنجل لتصاب لتصض لتسنود لتعروز
لتقلس لتقلس

آنچی فصل لفیف بیاننک لفیف ناقص ایلان بر حکمند در روی
یروی اروی یروی احیی یحیی سوی یسوسی داوی یداوی احتوی
یحتوی انزوی ینزوی استهوی یستهوی همه‌سی رمی یرمی حکمند در
تروی یتروی تزی یتزری تدوی یتداوی خشی یخشی حکمند در
یدنچی فصل ملتوی بیاننده ملتوینک فاسی مثال حکمند لامی نا
قص حکمند در ملتوی ایکی تورلی اول آخرنده الف بولور وحی
وفی اتفق تواری استوفی کبی بونار رمی حکمند در ایکنچی آخرنک
یا بولور وحی ولی کبی بونلر خشی حکمند در مجھولنده هر ایکو
سنده یا ایلان اوقلور رمی کبی ملتویده مضارع اوچ تورلی اول
آخرنک الف بولور یوجی یتواری کبی بونلر یخشی حکمند در
ایکنچی فأ برابرندہ وا ثابت بولور یوجی یوفی یوالی یتوفی یستوفی
کبی بونلر رمی حکمند در اوچنچی فأ برابرندہ بولغان واو ساقط
بولور یلی یحیی کبی یحیی یحیان یحون تھی تھیان یخین تھی تھیان
تحون تھین تھیان اھی نھی اصلک یوحی یوحیان آه ایدی حذفنک
اولکی قاعده‌سیله واوی تاشلننی نتاککه یتبده شولای ایدی
تحین صیغه‌سی مخاطبة بولسنه تعین وزننک مخاطبة بولسنه تعلن وزننک
در مجھولنده آخرنده الف بوله در نتاککه ناقصده شولای ایدی
ساقط بولغان واوده قایتارله در نتاککه مثالدہ شولای ایدی یوحی
یولی دیلور اولکی ملتوی نک امرنک ایج اصلک اوچ در اخش حکمند
در توف هم شولایدر ایکنچی ملتوی نک امرلری اوص وف وال
اتفاق استوف در بونلار ارم حکمند در اوچنچی ملتوینک امرنده ح
خیا حوا حیا حین اصلده تو حی تشب کبی واوی تاشلنوب تھی

بوله ترم کبی یاًسی تاشلنوپ تج بوله حرف مضارعة تاشلنجاننڭ
صونكىندە ح بولەدر (لاملى) امېرنىڭ مېھولى لتوح لترم حكمىنى لتوح
لتول لتوص لتوا للتوق لتتوار لتسټوھ ھم شولايىر .

سکزنجى فصل تاكىيد نوننى تو تاشىر و بىانىدە تاكىيد نوننى
صحيحقە ھم مىغىمكە تو تاشىر و بىر تور ليدر معتل نىڭ حكمى باشقەدر
صحيح قە ھم مىغىمكە تو تاشقانى ضمير سز بولغاندە اضرىن افسىر
كىبى ضمىرنىڭ الى بىرلان بولغاندە اضرىبان فران كىبى ضمىرنىڭ واوى
بىرلان بولغاندە اضرىن فرن اصلدە اضرىبون فرون ايدى واو تا-
شلنوپ آنكا علامە آلدىندا غى حر فنڭ ضمەسى بولدى يأ بىرلان
بولغاندە اضرىن فرن اصلدە اضرىين فرىين یاًسی تاشلنوپ آنكا
علامە الداغى حر فنڭ كىسرە سىدر نون بىرلان بولغاندە اضرىبان
افسىر نان جمع مونىت نۇنى ايلە تاكىيد نۇنى آراسىنڭ الى آرتىرىلى
كوب نونلۇننىڭ جىيولۇن دىن صاقلىنۇ اىچۇن آخرى معتل بولغان فعلكە
تو تاشقانى ضمير سز بولغاندە ارمىن اوھۇن اخشىن كى تاكىيد
نۇنىنە آلدىنە غى حر فنڭ فتىھلى بولۇي حاجە بولغانلىقدن بو امر
لرنىڭ آخرىنە غى حر ف علة تاشلىنمى چەنگىكە حر ف علة تاشلىنە ايدى
ساكىنى قىيلو تىوش بولغان اورنىدە ضمىرنىڭ الى بىرلان بولغاندە
ارميان ادعوان اخشىان واوى بىرلان بولغاندە ارمىن ادعىن اخشون
ارمن ادعىن لىردى اضرىن كېيىدر اخشون دە واو تاشلىنمى واونىڭ
آلدىنە واوغە علامە بولغان ضمەلى حر ف بولغانلىقدن يأ بىرلان
بولغاندە ارمىن ادعىن اخشىن كىبى اخشىن دە يأ تاشلىنمى آلدىنە غى
حر كىسرەلى بولغانلىقدن نون بىرلان بولغاندە ارمىن ادعىن

اخشینان باشقەلرنى بونلرغە او خشاتوب بلنور مثلا اجو فده دومن
 دومن دومن دومن دمنان دمنان ليدومن ليدومن لند
 و من لندومنان لادومن لندومن حنف قىلغان واوى
 قايتارلەدر نون توتاشو سېبلى لامى حركتلى بولغانلۇقدن ملتويىن حىن
 حىيات حن حىيان حىنان لىيھىان لىيھىن لەجىن لاحن لەجىن
 بولادر قالغان مثال لرى بونلرغە قىاس قىلغان.

تمت

فعل لرنڭ مىسىرى اىكى تورلىدىر (مىملى مىسىرى) سز مىسىرى (مىملى مىسىرى) مىمىي دىلىرى (مىمىي) ثلاشى مجرددىن دورا وزنڭ كامىشىرى مفعول مفعول مفعولة مفعولة (مثالىن بولسە مفعول وزنندە كاۋۇر مورد مولد موسب موعد ميسىر كېنى (مثالىن بولىغان ھەر ثلاشىدە مفعول وزنندە كاۋۇر مقصىد ماڭل مرد ئۇر مىرام منال مىياً معنى كېنى (يالى اجو فلاردىن مجىء مەسىز كېيدە كامىشىرى) مفعولة وزنندە بولغانلىرى مرمة ميسىر مسراة ملامە مخافە مسعاة مرضە كېيلىدر (مفعولة وزنڭ بولغانلىرى معرفە معيشە معصىيە موعۇظە مغفرە كېيلىدر (ثلاشى مجرددىن باشقەدە آسم مفعول اىلە مشتىرك كىيلور .

(ثلاشى مجرددىڭ اوڭى باپى فعل يافعل بابىدىر بونڭ مىسىرى اون بىر وزنندە كېيلكاندر فعل وزنندە ضرب كېنى (فعول وزنندە جلوس كېنى (فعل وزنندە كىذب كېنى (فعلة وزنندە غلبة كېنى فعالە وزنندە همايە كېنى (فھلان وزنندە ليان كېنى (فعل وزنندە نىچ كېنى (فھلان وزنندە ليان كېنى (فعل وزنندە حراف كېنى (فعال وزنندە قضا كېنى (فعل وزنندە هدى كېنى (ايكنىچى باپى فعل يافعل بابىدىر بونڭ مىسىرى اون بش وزنندە كېيلكاندر فعل وزنندە نصر كېنى (فعل وزنندە طلب كېنى (فعال وزنندە نبا (فعالە وزنندە حراسە كېنى (فعل وزنندە شىكر كېنى (فھلان وزنندە كىتمان كېنى (فعلى وزنندە بىشىرى كېنى (فعول وزنندە خروج كېنى (فعل وزنندە خنق كېنى (فعل وزنندە كتاب كېنى فعال وزنندە صراح كېنى (فعل وزنندە فسىق كېنى فعلى وزنندە ذكرى كېنى فعلة وزنندە نشدە كېنى (فعلة وزنندە

دعاوه کبی (اوچنچی بابی فعل یفعل باییدر بونک مصدری اون وزنده کیلکاندر فعل وزنده منع کبی فعل وزنده سنج کبی فعاله وزنده مهاره کبی فعاله وزنده دعاوه کبی فعاله وزنده رعایه کبی فعل وزننه سحر کبی فعل وزنده ذهاب کبی فعل وزنده سؤال کبی فعلان وزننه طغیان کبی فعله وزنده رؤیه کبی

دورتنچی بابی فعل یفعل باییدر بونک مصدری اون وزنده کیلکاندر فعل وزنده همد کبی فعل وزننه تعب کبی فعل وزننه نضج کبی فعل وزنده سمن کبی فعلان وزنده نسیان کبی فعل وزنده حیاه کبی فعاله وزننه کراهة کبی فعله وزننه قوّه کبی فعل وزنده صعود کبی فعله وزنده رحمة کبی

بشنچی بابی فعل یفعل باییدر مصدری بش وزنده کیلکاندر فعله وزنده نعمة کبی عله وزنده ثقة کبی فعل وزننه ورع کبی فعل وزنده ولی کبی فعاله وزنده ولاية کبی

آلتندی بابی فعل یفعل باییدر مصدری سکر وزنده کیلکاندر فعاله وزنده کفاء کبی فعله وزنده رطوبه کبی فعل وزنده شرق کبی فعل وزننه ضعف کبی فعل وزننه جراة کبی فعل وزننه صغر کبی فعل وزنده حلم کبی فعل وزنده قرب کبی

ثلاثی مزیدنک اولکی بابی افعل یفعل باییدر مصدری اوج وزنده کیلکاندر افعال وزنده اکرام کبی فعاله وزننه کرابه کبی فعلان وزنده نباتا کبی

فائده فعل ایکی تورلی فعل لازم فعل متعدی مفعولدن باشقه معنی سی بلنسه فعل لازم بولور قعد کبی اول توردی معنی سند مفعولدن باشقه معنی سی بلنسه متعدی بولور ضرب کبی صوقدی معنی سند صوغلمشی بلمس بولان بولور ثلاثی مجرد نک اولکی اینچی اوچنچی بابلرند مصدری فعل وزنده بولسه کوبرك

متعدی بولور ضرب منع کبی اکر فعل وزنده بولسه کوبه کل
فعل لازم بولور جلوس خروج کبی ثلاثی مزیده افعال باشی نا
همزه سی تعدیه ایچون یعنی فعل لازمنی متعدی قیلو ایچون بولور
آخر جت کبی چقاردم معنی سنده اصلده خرج چقدی معنی سند ایدی
بو همزه باشهه معنی اردہ کیلو

صیرورة ایچون کیلو اظلم اللیل کبی کیچ قرانغو بولوب
اورلدی معنی سنده وجدان ایچون کیلو ابخته کبی صاران تابدم
معناستنده حینونه ایچون کیلو احمدالزرع ایکون اورلمق وقتینه
یتدی معناستنده ازاله ایچون کیلو اشکیته کبی شکایتنی کیتاردم
معناستنده دخول ایچون کیلو اصبح الرجل کبی ایرتانگه کردنی
منی سنده کثرة ایچون کیلو الحم الحیوان کبی حیواننک ایتی
کوب بولدی معنی سنده طلب ایچون کیلو اعظمته کبی الوغ
بولون استدم معنی سنده

ثلاثی مزیدنک ایکنچی باشی فعل یفعل در بونکا تفعیل باشی دیلو

مصدری بش وزنده کیلکاندر تفعیل وزنده تصریح کبی تفعیله
وزنده تسویه کبی تفعال وزنده تکرار کبی فعل وزنده کذاب
کبی مفعلة وزنده هرقه کبی بو باب فعلده تکثیر ایچون بولور
طوف زید کبی زید کوب طوف قلدی معنی سنده

فاعله تکثیر ایچون بولور مؤت الابل کبی کوب توهمل اولدی
معنی سنده مفعولده تکثیر ایچون بولور غلقت الابواب کبی کوب
ایشکلنی باغلدم معنی سنده مفعولنی فعلکه نسبة ایچون بولور
فسقت زیداً کبی زیدنی فسقنه نسبة ایتم معنی سنده

تعدیه ایچون بولور فرحت زیدا کبی زیدنی شادلندردم
معنی سنده سلب ایچون بولور جلدت البعیر کبی توهنک تیرسن
تونادم معنی سنده

اوچنچی بابی فاعل یفافعل باییدر بونکا مفاعلة بابی دیلور مصدری
 اوچ وزنده کیل-کاندر مفاعلة فعال فیعال وزنلرنده بو باب کوبرك
 وقة ایکی یا که کوب نرسه آراسنده مشارکتنی یعنی اور تافقنی
 بلدرر ضارب کبی صوغشندی معنی سندہ تکثیر ایچون بولور فعل
 معنی سندہ ضاعف اجره کبی اجرنی قات قات قلدی معنی سندہ
 فعل معناستنده کیلور قاتلهم الله کبی قتلهم معنی سندہ الله تعالی
 اولتور کای ایدی دیمکدر

دور تنچی بابی افتتحل یفتعل در مصدری افتحال وزنندہ کیلور
 بونکا افتحال بابی دیلور بو باب مطاوعة ایچون بولور مطاوعة معنی
 سی اطاعة قلهق بر فعلنی قبول ایدمک برلان بولور جمته فاجتمع
 کبی جیدم من اول شینی بس جیولدی اول معناستن اصل فعلنذاك
 مصدرنی قلمق ایچون بولور اختیزت الدقيق کبی اوننی خبر
 قلدم معنی سندہ مبالغة ایچون بولور اكتسب کبی کوب کسب
 ایتدی معنی سندہ بعض وقت فعل معنی سندہ بولور اجتندب
 کبی جذب معنی سندہ تفاعل معنی سندہ بولور اختصم کبی تخاصم
 معنی سندہ

بسنچی بابی انفعال ینفععل در بونکا انفعال بابی دیلور بو باب
 هر وقة مطاوعة ایچون بولور قطعت الخشیش فانقطع کبی کیسلدم
 من اولتنی بس کیسلدم دیمکدر مصدری انفعال کیلور
 آلتنچی بابی افعل یفعل در مصدری افعال وزنندہ کیلور بونکا
 افعال بابی دیلور بو باب مبالغة ایچون بولور هر وقة تو سینی
 عینینی بلدر و ایچون کیلور

یدنچی بابی تفعل یتفعل در مصدری تفعل وزننده کیلور بونکا
 تفعل بابی دیلور بو باب فعل که مطاوعة ایچون بولور علمتا
 فتعلم کبی اوکراتدم آنی بس اوکراندی اول دیمکدر تکلف ایچون
 بولور تشجع کبی کوچلنوب باطرلندي معناستنده فاعل اصل فعلنی
 اتخاذ ایچون بولور توسدت التراب کبی توفراقنى یاصدق
 قلدم معنیستنده اصل فعلدن بر طرفه بولور ایچون کیلور
 تهدل زید کبی زید هجوددن بر طرفه اولدی معنیستنده فعل
 نک برام برام بولوی ایچون کیلور تفهم کبی برام برام فهملندي
 معنیستنده طلب ایچون بولور تکبر کبی الوغ بولامقنى طلب قلدی
 معنیستنده

سکرندی بابی تفاعل یتفاصل در تفاعل وزننده کیلور بونکا
 تفاعل بابی دیلر بو باب ایکی یا که کوب کشی آراسنده غی فعل
 ایچون بولور تضاریب تضاری با کبی فاعل که مطاوعة ایچوندی بولور
 باعده فتباعد کبی یراق قیلدم آنی بس یرافلندي اول فعل معناستنک
 بولور توانیت کبی و نیت معنیستنک ضعیف بولدم دیمکدر تکلف ایچون
 بولور تجاهل کبی کوچلنوب جاهل بولدنی معناستنک بو باب غی تکلف ایله
 فعل بابنک غی تکلف آراسنک فرق باردر بو باب غی تکلف بارشینی یوق
 کورستمک ایچوندر تفعل دهگی تکلیف یوق شینی بارکورستمک ایچوندر
 توقز نچی بابی افعال یفعال در مصدری افعیلال کیلور بونکا
 افعیلال بابی دیلور بو باب افعال بابی ایله بر حکمده در لکن
 مبالغه ده آندن آرتغرادر

اونچی بابی استفعل یستفعل در مصدری استفعال وزننده کیلور
 بونکا استفعال بابی دیلور بو باب فعلنی طلب ایچون کیلور استخر جته
 کبی آنک چقماقلغن طلب قلدم معناستنک شینی بر صفة اوزره تابق

ایچون کیلور استعظمته کبی آنی الوغ تابدم معنی سنده فاعلناک
اصل فعلکه ایلنوى ایچون کیلور استحجر الطین کبی بالحق تاشقه
یلندي معنی سنده فعل معنی سنده کیلور استقر کبی قر معنی سنددر
قرار قلدی دیدمکدر

او نبرنچی بابی افعوعل یفعوعل وز نندہ کیلور بونکا افعیعآل بابی
دیلور بو باب مبالغة ایچوندر

اون ایکنچی بابی افعوعل یفعوعل مصدری افعوآل وز نندہ کیلور
بونکا افعوآل بابی دیلور بو هم مبالغه ایچوندر

رباعی مجرد فعلل در مصدری فعللة فعلل وز نارندہ
کیلور دخرجه دخراج کبی رباعی مزیدنک او لکی بابی تفعلل
یتفعلل در مصدری تفعلل وز نندہ کیلور بونکا تفعلل بابی دیلور ربا
غی مزیدنک بابلری هر قایوسی لازم بولور بوباب فعلل که مطاوعة
ایچون بولور دحر جت فتدحرج کبی یومارلدم مین بس یومارلندي
معناستندہ

ایکنچی بابی افعنلل یفعنلل در مصدری افعنلل وز نندک کیلور بونکا
افعنلل بابی دیلور بو باب فعلل که مطاوعة ایچون بولور خرمجمت
الابل فاحر نجمت جیدم توه لرنی بس جیولنی آنلر معنی سند
او چنجی بابی افعنلل یفعنلل در مصدری افعنلال وز نندہ بولور بونکا
افعنلال بابی دیلور

فائدة افعال نک تأسی صاد ضاد طأ ظأ حرفلری صونکنک کیلسه
تائی طاغه آلسدرلور اصبر اصطلاح اضطجع اضطراب اطرد اظطلع کبی
اصللری اصبر اصطلاح اضجع اضتراب اطرد اظطلع در (افعال نک
فاسی برابر نده (دال (زأ حرفلرندن بری بولسه) (افعال نک
تاسی شول حرفلر نک جنسینه آلمشدrlوب برسی ایکنچیسنه ادعام

قلنور ادمع اذکر از جو کبی اصللری ادتمع اذکر از تجر ایدی
 افتعال نک عینی برابر نده تا (دال (ذال (سین (صاد (ضاد (طا
 (ظا حرف ندن بر سی بولسه افتعالنک تأسی شول حرف نزک جنسینه
 آشدرلوب بر سون ایکنچسینه ادغام قلمق درست بولور یقتل یبدل
 یمذر ینظر کبی اصلنک یقتتل یمذر ینظر بونک فاسنی کسره
 بر لاندہ او قمچ درست بولور قراند، کلامش یخصمون کبی
 او شبو بیان ایدلکان تو قز حرف نک برا کوسی تفعل ایله تفا
 عل بابلر ینک فاسی برابر نک بولسه تأسی شول حرف نزک جنسینه آلمشد
 رلوب ادغام قلمق درسته لکن ساکن برلان باشلاو هکن بولمد
 قدن اولینه همزه مکسوره کیتورلور تظهر تزین تذکر لردہ اطهر
 ازین اذکر دیلور تدارک تشاقل تداخیرلردہ ادارک اثاقل ادآخر دیلور

صوک

سنه سینک ۱۹۰۷

«دین و معیشت» روزنالینه مشتری دفتری اچق

۱۲ نسخه «مبارک کیچه لر» ی ایله او رنبو رعده

سنه لک بھاسی ۵ صوم

پار طی سنه لگی ۳ صوم ۵۰ تین

چیت شهر لو گه سنه لک بھاسی ۶ صوم

پار طی سنه لگی ۳ صوم

باشکی مشتری ابره ۱ نجی نومیردان باشلاپ کوندورلور.

مطبعه مزده باصور ایجون هر تور لی اشlar قبول آیدیله

آ درس

Оренбургъ журналу „МАГИШЕТЬ“